

**การสื่อสารทางการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กรณีศึกษา เฟซบุ๊กเพจ SUTHEP
THAUGSUBAN (สุเทพ เทือกสุบรรณ) ช่วงเวลา 31 ตุลาคม 2556 ถึง 22 พฤษภาคม 2557**
**Analysis of Thai political communication in social media context :
case study on Suthep Thuagsuban's facebook page
for the period of 31 october 2013 - 22 May 2014**

ชัยนัท สุขไชยะ¹

Chainat Sukchaiya

E-mail: Chanchaijew@rsu.ac.th

ชาญชัย จิวจินดา²

Chanchai Jewjinda

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กรณีศึกษา เฟซบุ๊กเพจ SUTHEP THAUGSUBAN (สุเทพ เทือกสุบรรณ) ช่วงเวลา 31 ตุลาคม 2556 ถึง 22 พฤษภาคม 2557 การวิจัยดังกล่าว เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติจากผู้ติดตาม เพจ เฟซบุ๊กและวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูล 3 ท่าน

ผลการวิจัยพบว่าการสื่อสารทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก นำมาใช้ในเมืองไทยเป็นครั้งแรก หลังจาก การสื่อสารผ่านทีวีดาวเทียม และการสื่อสารผ่านทางวิทยุชุมชน โดย การศึกษานี้พยายามทำความเข้าใจการเคลื่อนไหวทางการเมืองออนไลน์และความเชื่อมโยงกับออฟไลน์ผ่านเครือข่าย การพัฒนาโครงข่ายสื่อสารไร้สายที่รวดเร็วขึ้นและครอบคลุมมากขึ้น ทำให้ความรู้ต่อสภาพแวดล้อมของเรามีอิสระเชิงข้อมูลด้านต่างๆ ที่รับรู้ผ่านทางออนไลน์เข้ามาเสริมด้วย พื้นที่ออนไลน์/ออฟไลน์เองก็กำลังค่อยๆ เปลี่ยนหน้าตาไป มีผลทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และกำลังจะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารทางการเมือง และเพื่อเป็นแนวทางในรูปแบบการพัฒนาการสื่อสารของผู้นำทางการเมืองไทยในอนาคต

คำสำคัญ: การสื่อสาร, การเมืองไทย, สื่อสังคมออนไลน์, สุเทพ เทือกสุบรรณ

Abstract

This study is about "Thai Political Communication through Social Media : The Case Study of Suthep Thuagsuban's Facebook Page from 31 October 2013 - 22 May 2014. This research combines the methods of collecting statistical data from followers of Facebook Page and In-depth Interview from 3 interviewees.

The results explain that political communication through Facebook was used in Thailand for the first time after political communications through satellite cable television channels and community radios. This study tries to understand the political movements online and their connection with offline movements through the development of faster and more accessible wireless networks, which makes our perception of various information more dependent on the online sector. The online and offline spaces are changing their forms, and that makes them to be important factors in political communication. This study aims to give a guideline in developing the communication of Thai leaders in the future.

Keywords: Communication, Thai political, Social media, Suthep Thuagsuban

¹ นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

บทนำ

หลังเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม 2535 หรือเหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” การสื่อสารทางการเมืองไทยเปลี่ยนมาเป็นการสื่อสารผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ไร้สาย หรือ “มือถือ” เพราะประชาชนไม่ให้ความเชื่อถือสื่อมวลชนของรัฐ โดยเฉพาะสถานีวิทยุกระจายเสียงในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ และสถานีโทรทัศน์ในกำกับของรัฐบาล เมื่อการสื่อสารทางการเมืองในช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬใช้โทรสาร และโทรศัพท์มือถือเป็นสื่อหลัก ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือความจริงจากเวทีปราศรัยของแกนนำ ทั้งในส่วนกลาง และหัวเมืองใหญ่ทั่วประเทศ (จรูญ หยุทอง, 2560)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี 2554 ปราบกฏการณ์ของ “โซเซียลมีเดีย” ถือเป็นครั้งแรกที่เมืองไทยที่นำสื่อสังคมออนไลน์ อย่างเฟซบุ๊กและทวิตเตอร์ โดยพรรคการเมืองใหญ่ 2 คือพรรคประชาธิปัตย์ และพรรคเพื่อไทย นำมาใช้ ที่แข่งขันอย่างหนัก จนทำให้การเลือกตั้งครั้งนี้มีสีสัน โดยได้ใช้สื่อในการสื่อสารนโยบายของพรรค ผ่านลิงค์เมื่อเข้าเว็บไซต์เพจของพรรค ดุคิลิวิตีโอ ถ่ายทอดสด และรับฟังความเห็น ซึ่งพรรคการเมืองหรือนักการเมือง ก็ไม่ต่างอะไรจากสินค้าที่หวังว่ากลุ่มเป้าหมาย จะซื้อ ใช้แล้วชอบ พร้อมบอกต่อ และยอดขายที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องคือฐานคะแนนเสียงที่แข็งแกร่งเพื่อนำไปสู่การเป็นพรรครัฐบาลหรือผู้นำประเทศในอนาคต

ล่าสุดจากการลุกฮือของประชาชนเพื่อต่อต้าน พ.ร.บ.นิรโทษกรรม ที่ได้มีการ “ลักไก่” ผ่านสภาผู้แทนราษฎร โดยมีนัยทางการเมือง ที่กำลังสั่นคลอนรัฐบาล “นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร” โดยการเคลื่อนไหวของชนชั้นกลางและปัญญาชนในครั้งนี้ นอกจากจะมีผู้นำฝ่ายค้านและกลุ่มต่างๆ เป็นผู้จุดประเด็นแล้ว โซเซียลมีเดียได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ทำให้กระแสการคัดค้านแพร่กระจายไปได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง กลายมาเป็นการรวมตัวกันของ “มวลมหาประชาชน” ตามที่คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) เรียกขานนั้น มี “โซเซียลมีเดีย” ถือว่าเป็น “พระเอก” หรือ “ตัวชูโรง” ที่ก่อร่างสร้างกระแสปลุกผู้คนในสังคมให้แสดงออกทางการเมืองอย่างเปิดเผยมากขึ้น และมี “ตัวตน” ที่โดดเด่นจนกลายเป็นประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของการเมืองไทย

สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเฟซบุ๊กแฟนเพจของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการ กปปส. ที่มีผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก ในช่วงเวลา 31 ตุลาคม 2556 ถึง 22 พฤษภาคม 2557 เป็นอีกหนึ่งสื่อรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจ เพราะจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูล เห็นได้ชัดว่า ประชาชนที่ติดตามหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการชุมนุมเลือกที่จะติดตามข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของการชุมนุมผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจดังกล่าว เพราะมีความถูกต้องชัดเจน จากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือได้ ทั้งการเชิญชวนให้ประชาชนออกมาชุมนุมทางการเมืองตามสถานที่ต่างๆ รวมไปถึงภาพเหตุการณ์สำคัญ ที่เป็นแรงกระตุ้นให้ประชาชนออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองในครั้งนี้ จึงเห็นได้ว่าควรที่จะศึกษาในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ กรอบของงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการสื่อสารทางการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์โดยมีพื้นที่วิจัยหลัก เป็นพื้นที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครประเทศไทยโดยผู้วิจัยจำกัดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ แอดมิน เฟซบุ๊กเพจ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ และนายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ผ่านเฟซบุ๊ก
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารของผู้นำทางการเมืองไทยในอนาคต

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กระบวนการวิธีวิจัย (Methodology) ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กระบวนการการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร (Document Analysis) สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ และนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) มีกระบวนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลตามแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและรวมถึงข้อคำถามที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการสังเกต โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างในการสัมภาษณ์ผู้รู้หรือผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 การบันทึกเสียง คำสัมภาษณ์บทสนทนา ผู้วิจัยจะใช้วิธีการบันทึกเสียงเพื่อเป็นการช่วยความจำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ในการสนทนากับผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลก่อนเสมอเมื่อได้รับอนุญาตจึงจะทำการบันทึก

1.3 การบันทึกภาพผู้วิจัย จะใช้วิธีการถ่ายภาพเพื่อนำมาสะท้อนเตือนความจำเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถระลึกถึงบริบทบรรยากาศที่เกิดขึ้นโดยการสังเกตและระหว่างการสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่มหากจะมีการนำภาพถ่ายต่างๆ ไปใช้ในการยืนยัน หรือใด ๆ ก็ตาม ผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ที่อยู่ในภาพก่อนเสมอ

1.4 การจดบันทึก ในการลงพื้นที่ภาคสนามผู้วิจัยจะทำการจดบันทึกสิ่งที่สังเกตเห็นคำให้สัมภาษณ์และการสนทนา ในช่วงแรกจะทำการจดบันทึกอย่างย่อก่อน แล้วจึงนำมาขยายความ ทันทีหลังจากการสัมภาษณ์และการสนทนา ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการเก็บรักษาสมุดบันทึกไว้เป็นอย่างดี

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นองค์รวมและสมบูรณ์มากที่สุดผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการต่างๆ เช่น บทความ หนังสือรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ เอกสารเผยแพร่ทั้งที่เป็นสิ่งสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จากห้องสมุดและสถาบันการศึกษาต่างๆ และจากหน่วยงานองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยในช่วงแรกเดือนกรกฎาคม 2560 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล และได้นำส่งหนังสือด้วยตนเองพร้อมแนบนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมายช่วงระยะเวลาและเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

ช่วงที่สอง ระหว่างเดือนสิงหาคม 2560 ถึงเดือน กันยายน 2560 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมในการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้มีการจดบันทึก และการเขียนข้อมูล ที่พบเพื่อสรุปหาข้อค้นพบที่ได้ และเพื่อให้เกิดการขยายความให้เกิดความคิดใหม่อย่างอิสระ และเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนเป็นการเก็บข้อมูลครั้งต่อไป อีกทั้งเป็นการนำมาใช้ในขั้นตอนของการลงรหัสเพื่อให้เกิดการพัฒนาความคิดในเรื่องที่ศึกษา และในการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมนั้น ผู้วิจัยจะจดบันทึกข้อมูลควบคู่ไปด้วย เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดขึ้น

4. ขอบเขตด้านประชากรผู้ให้ข้อมูล กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยตามรูปแบบของการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ตามประเด็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลระดับบุคคล ประกอบด้วย นายสุเทพ เทือกสุบรรณ นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์ นักวิชาการ และประชากรที่มาร่วมชุมนุม เพื่อใช้ในการทำความเข้าใจ การสื่อสารทางการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์กรณีศึกษา เฟซบุ๊กเพจ Suthep Thaugsuban (สุเทพ เทือกสุบรรณ)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเก็บรวบรวมเนื้อหาจากผู้ติดตาม เพจเฟซบุ๊กและวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูล 3 ท่าน กรอบของงานวิจัยการศึกษาคือการสื่อสารทางการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีพื้นที่วิจัยหลัก เป็นพื้นที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย โดยผู้วิจัยจำกัดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ แอดมิน เฟซบุ๊กเพจ สุเทพ เทือกสุบรรณ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ และนายเอก

นี้ ผู้ร่วมพันธ์ การโพส เฟซบุ๊กเพจ สุเทพ เทือกสุบรรณ ช่วงเวลา 31 ตุลาคม 2556 - 22 พฤษภาคม 2557 ทางผู้วิจัยได้สรุป ยุทธวิธีและรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้คือ

1. เพื่อปลุกระดม เชิญชวนให้ประชาชนมาเข้าร่วมการประชุม

ด้วยช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กเพจ สุเทพ เทือกสุบรรณ การโพสเชิญชวนประชาชนมาร่วมชุมนุม ปลุกระดม โดยมุ่งเน้นใช้คำพูด ประโยคที่โดนใจ ประโยคที่สร้างความรู้สึกร่วมอีกเหิม ต้องมาชุมนุมให้ได้ นอกจากนี้ เฝ้ายังทำให้ประชาชนที่รับสื่อ สามารถแสดงความคิดเห็นส่งสื่อต่อกันและกัน เป็นวงกว้างผ่านการกดไลค์ กดแชร์ ไปยังเครือข่ายของสื่อสังคมออนไลน์ จากหนึ่งไปสอง จากสองไปพัน จากพันไปแสน จากแสนไปล้านคน ดังที่ได้ปรากฏภาพของผู้ที่มาร่วมชุมนุมจำนวนมากที่ทราบข่าวจากเฟซบุ๊กเพจของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ที่ได้ทำการโพสต่ออย่างต่อเนื่องเพื่อปลุกระดมและเชื้อเชิญประชาชนให้มาเข้าร่วมแสดงพลังผ่านการชุมนุม เมื่อร่างพระราชบัญญัติ นิรโทษกรรมถูกผลักดันโดยรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ทำให้เกิดกระแสความไม่พอใจอย่างมาก ในหมู่ประชาชนทั่วไป ในขณะที่พรรคเพื่อไทยยังคงคุมที่นั่งส่วนมากในสภาผู้แทนราษฎร จนกระทั่งสามารถเรียกผู้ชุมนุมทั้งหมดกว่า 2 ล้านคน ผ่านการปลุกระดมมวลชนด้วยช่องทางเฟซบุ๊ก ซึ่งประชาชนสามารถรับสื่อและส่งสื่อต่อกัน และกันเป็นวงกว้างผ่านการกดไลค์ การกดแชร์ไปยังเครือข่ายเพื่อนฝูงของแต่ละคน โดยเมื่อประกอบกับความรวดเร็วในการส่งต่อในยุคดิจิทัล ทำให้สามารถระดมมวลชนมาเข้าร่วมการประชุมได้เป็นจำนวนมากในระยะเวลานี้ นาน นอกจากนี้ ข้อความที่โพสดีลง ยังสามารถสร้างความรู้สึกร่วมที่สื่ออารมณ์แบบอีกเหิม อาทิ การประกาศชัยชนะในด้านการระดมคน การกล่าวไม่ให้เวลารัฐบาลเมื่อวิเคราะห์ถึงการเลือกใช้คำ จะเห็นได้ว่าการมุ่งเน้นใช้คำพูดที่ทำให้การประชุมมีราคา อาทิ การ “สร้างประวัติศาสตร์” การสามารถนำไปบอกลูกบอกหลานต่อได้ ล้วนสร้างความรู้สึกอยากมีส่วนร่วมในหมู่ประชาชนธรรมดาจากหลายภาคส่วน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าการชุมนุมเป็นการมุ่งเน้นที่จะสร้างประวัติศาสตร์ในครั้งที่ประชาชนที่เข้าร่วมชุมนุมจะได้รับโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการผลักดัน จึงทำให้เกิดความต้องการที่จะมีส่วนร่วมเป็นอย่างยิ่ง และทำให้จำนวนประชาชนที่มาเข้าร่วมเป็นฐานการประชุมเพิ่มพูนขึ้นอย่างรวดเร็วและมั่นคง

1) นำเสนอความคิดเห็นของนักวิชาการ บุคคลที่มีชื่อเสียง ต่อการประชุมในครั้งนี้

คำพูด ขอเสนอแนะ ความคิดเห็น ของนักวิชาการ บุคคลที่มีชื่อเสียงในหลากหลายด้าน ที่เข้ามามีส่วนร่วมชุมนุม เป็นอีกจุดหนึ่งที่ สื่อสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กเพจ สุเทพ เทือกสุบรรณ นำมาโพสย้ำในเฟซบุ๊กเพจ ดังกล่าวนี ถือเป็นการเปิดหน้าเลือกข้างชั่วคราว ของนักวิชาการ บุคคลที่มีชื่อเสียง ในการเป็นต้นแบบความคิด อันจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่ติดตามในคนๆนั้น สามารถที่จะเพื่อโน้มน้าวใจให้เข้ามาร่วมหรือตัดสินใจที่จะมาร่วมชุมนุมได้ สะดวกใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งจะทำให้ภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือของการชุมนุมประท้วงมีสาระ มีข้อมูลเพียงพอ ที่ทำให้การระดมประชาชนมาเข้าร่วมชุมนุมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เฟซบุ๊กจึงได้กลายมาเป็นพื้นที่ที่สำคัญในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนจำนวนมาก รวมถึงสถานการณ์ทางการเมืองที่เป็นจุดสนใจหลักของคนจำนวนมาก จึงทำให้การแสดงหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักวิชาการ บุคคลที่มีชื่อเสียง ต่อการประชุมในครั้งนี้ ทางการเมืองปรากฏขึ้นในเฟซบุ๊กอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะการใช้เฟซบุ๊กเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยตรงอย่างเช่นการรายงานสถานการณ์ กระจายข่าว หรือนัดหมายของกลุ่มการเมืองต่างๆ เท่านั้น แต่ในช่วงของความขัดแย้งทางการเมืองนั้น เฟซบุ๊กกลายเป็นสนามต่อสู้ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในทางการเมือง หรืออาจบอกได้ว่า เมื่อการเมืองเป็นเรื่องที่แทรกตัวในชีวิตประจำวันอยู่เสมอ ดังนั้นแล้วเฟซบุ๊กซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในชีวิตประจำวันของคนจำนวนมากก็ได้กลายเป็นพื้นที่ปะทะของความคิดทางการเมืองชุดต่างๆของผู้ใช้งานไปด้วย

2) ตอบโต้รัฐบาลทั้งในและต่างประเทศในประเด็นทางการเมือง

ในช่วงการประชุมดังกล่าว สื่อหลักได้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการประชุมเพียงด้านเดียว เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้น ทำให้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กเพจ สุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นทางเลือกสำคัญที่สามารถจะเป็นสื่อที่สามารถส่งข้อมูลข่าวสารได้ รวดเร็ว ประหยัด และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของผู้รับสารและกลุ่มเป้าหมายของผู้ที่มาร่วมชุมนุมได้มากที่สุด โดยเฉพาะประเด็นตอบโต้รัฐบาลในเรื่องต่างๆ สามารถทำได้ทันที ไม่ต้องรอสื่อหลักอย่าง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือแม้กระทั่งวิทยุที่ไม่รู้ว่าจะลงข่าวให้หรือไม่ ซึ่งเมื่อ

วิเคราะห์ดูแล้ว ทราบว่านายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์เน้นการสื่อสารตอบโต้ประเด็นโดยการนำนโยบายที่เป็นข้อผิดพลาดในสมัยรัฐบาลตระกูลชินวัตร เพื่อนำมาโจมตีรัฐบาล ซึ่งสามารถเรียกเสียงตอบรับจากประชาชนได้เป็นอย่างมาก และทำให้ประชาชนได้ทราบนโยบายที่ผิดพลาดของรัฐบาลชุดก่อนๆหน้า ซึ่งก่อนหน้านี้อาจตกกระแสไปนานแล้ว นอกเหนือจากการตอบโต้รัฐบาลแล้ว ในเพจยังได้ตอบโต้จากการที่รัฐบาลของต่างประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ได้ออกประกาศเตือนพลเรือนชาวอเมริกันให้หลีกเลี่ยงการเดินทางมายังไทย จนสร้างความวิตกกังวลให้กับผู้นำนานาชาติ ท่ออกประกาศเตือนพลเรือนให้หลีกเลี่ยงการเดินทางมายังไทย สุเทพ เทือกสุบรรณ จึงได้เขียนจดหมายชี้แจงหนึ่งฉบับส่งตรงถึงประธานาธิบดี บารัค โอบามาแห่งสหรัฐที่ทำเนียบขาว โดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณได้ตอบโต้มาตรการเตือนพลเมืองสหรัฐอเมริกาในการมาเยือนประเทศไทย ทำให้เกิดความสนใจในหมู่คนไทยด้วยกันเอง และเรียกความฮือฮาได้อย่างมากมาย โดยเฉพาะเมื่อจดหมายเปิดผนึกที่ถูกโพสต์ลงไปในเฟซบุ๊ก ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ทำให้เกิดการแชร์ต่ออย่างมากมาย รวมทั้งได้เป็นการยืนยันจุดยืน และทำให้มีคนอื่นอีกมากมายที่ต้องการติดตามร่วมชุมนุมและเกิดความคล้อยตามจุดยืนของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ และอุดมการณ์ในการชุมนุม

2. แนวทางในการปฏิรูปประเทศตามแนวทางของกลุ่ม กปปส.

สื่อสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กเพจ สุเทพ เทือกสุบรรณ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ไม่ใช่เพียงมาฟัง หรือติดตามข่าวสารผ่านเฟซบุ๊กอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังสามารถร่วมแสดงความคิดเห็น คอมเมนต์ในแง่บวกต่างๆ ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่มีความเปิดกว้าง อีกทั้งการรวบรวมคนจำนวนมากมารวมตัวกันเพื่อจุดประสงค์เดียวกัน สามารถมีแนวคิดการร่วมกันนำเสนอถึงการปฏิรูปประเทศไทย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สังคมในมิติต่างๆได้ ทั้งผ่านเฟซบุ๊ก หรือสื่อสังคมออนไลน์อย่างสะดวก อีกทั้งช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลรักษาการณ์และกองทัพ ไม่สามารถหาทางออกให้กับประเทศได้ การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองไทยผ่านเว็บไซต์ เครือข่ายทางสังคม ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองในประเทศไทยสื่อสารทางการเมืองโดยอาศัยรูปแบบการสื่อสาร 5 รูปแบบ คือ ตัวอักษร ภาพ เสียง วีดิโอคลิป และลิงก์รูปแบบของการสื่อสารของนักการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองยังคงนิยมใช้การสื่อสารแบบตัวอักษรและรูปภาพมากกว่า การสื่อสารรูปแบบอื่น และพบว่าเนื้อหาของการสื่อสารมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประกาศจุดยืนทางความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง 2) การแสดงความคิดเห็น 3) การระดมสรรพกำลัง 4) การสำรวจความคิดเห็นของสมาชิก 5) การประชาสัมพันธ์และสร้างความนิยมจากการวิจัยทำให้ทราบว่ารูปแบบของเนื้อหาที่มีความเป็นกันเองมากขึ้น แต่ว่าวัตถุประสงค์ ในการสื่อสารยังคงเป็นไปเพื่อการประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในการสื่อสารกับประชาชนโดยตรงในเรื่องการสื่อสารแบบสองทางเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีการโต้ตอบใดๆ กับการแสดงความคิดเห็นของประชาชน คล้ายกับการสื่อสารทางเดียวเหมือนสื่อเก่าเรียกได้ว่าเพื่อที่จะสร้างกลุ่มเครือข่ายของคนที่ยื่นชอบและประชาสัมพันธ์ตนเองเท่านั้น

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ : กรณีศึกษา เฟซบุ๊กเพจ SUTHEP THAUGSUBAN (สุเทพ เทือกสุบรรณ) ช่วงเวลา 31 ตุลาคม 2556 - 22 พฤษภาคม 2557 เมื่อพิจารณาจากการศึกษาจะพบว่าการโพสต์เฟซบุ๊กเพจ เพื่อจุดประสงค์ทั้งการเพื่อปลุกระดม เชิญชวนให้ประชาชนมาเข้าร่วมการชุมนุม การนำเสนอความคิดเห็นของนักวิชาการ บุคคลที่มีชื่อเสียง ต่อการชุมนุมในครั้งนี้ การตอบโต้รัฐบาลทั้งในและต่างประเทศในประเด็นทางการเมือง และนำเสนอแนวทางในการปฏิรูปประเทศตามแนวทางของกลุ่ม กปปส. ทั้งหมดนั้น เป็นการนำสื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่ใช้สื่อสารข้อมูลถึงกันและกันผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ซึ่งสื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปันสารจะอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ และถูกส่งไปยังผู้รับสารผ่าน เครือข่ายออนไลน์ ทำให้เกิดการโต้ตอบระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือ ผู้รับสารด้วยตัวเอง เป็นการประชาสัมพันธ์แบบ Two Way Communication โดยสามารถสื่อสารได้ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารเกิดการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง แนวคิดและทฤษฎีด้านการสื่อสารถือกำเนิดมาตั้งแต่กลางยุค 50 จนถึงปัจจุบันการสื่อสารในโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องอยู่

ตลอดเวลา จึงได้รวบรวมข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารมาใช้และเชื่อมโยงเป็นการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์โดยมีรายละเอียดดังนี้ รัสวาลี นิตติเกษตรสุนทร (2546, น. 131) ได้กล่าวถึงเดวิด เค เบอร์โล (Berlo,1960) ว่าได้จัดพิมพ์รายชื่อ “กระบวนการทางการสื่อสาร” หรือ The Process of Communication ขึ้นมาในปี ค.ศ. 1960 โดยได้พัฒนาแบบจำลอง S M C R ผู้ส่ง (Sender) สาร (Message) สื่อ (Channel) และผู้รับสาร (Receiver) ขึ้นมาเพื่ออธิบายให้เห็นถึงซับซ้อนของกระบวนการสื่อสาร ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระบวนการสื่อสารและปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดผลของการสื่อสาร รัตนวดี เกียรตินิยมศักดิ์ (2542, น. 192-193) ยังได้อธิบายลักษณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางอินเทอร์เน็ตผ่านองค์ประกอบการสื่อสารคือผู้ส่งสาร (Sender) สาร (Message) ช่องทาง(Channel) และผู้รับสาร (Receiver) มาเปรียบเทียบกับโดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. ผู้ส่งสาร (Sender) สำหรับการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ ผู้ส่งสาร คือ ผู้ใช้งานที่สามารถเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารได้เพราะด้วยลักษณะเฉพาะของสื่อที่สามารถมีปฏิกริยาในการสื่อสารได้ทันที (Interactive) ผู้ส่งสารที่มีลักษณะไม่เป็นทางการและไม่ต้องมีพิธีรีตองในการสื่อสารเนื่องจากการสื่อสารจากที่ส่วนตัว (Private Space) ไปยังที่สาธารณะ (Public Space)

ผู้ส่งสารอาจจะเป็นผู้ที่มีอาชีพในการสื่อสารมวลชนหรือไม่ได้เป็นก็ได้ ผู้ส่งสารจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่นำเสนอหรือไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นก็ได้เพราะการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์มีลักษณะไม่ปรากฏอย่างเฉพาะเจาะจงว่าใครเป็นผู้ส่งสารถือเป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two Way Communication) ผู้ส่งสารยึดติดกับสิ่งที่นำเสนอ มีอคติ (Bias) ต่อเรื่องที่นำเสนอ ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะมีอำนาจเท่าเทียมกันอันเป็นลักษณะของการสื่อสารแบบแนวนอน (Horizontal Communication) ที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานมีส่วนร่วมในการสื่อสารได้อย่างเสรี

2. สาร (Message) เนื้อหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์มีลักษณะแยกย่อย (Demassified) ตามความสนใจของผู้ใช้งาน สารที่เกิดขึ้นไม่จำกัดแหล่งข้อมูล (Hyper Text) และมาจากหลาย ๆ ทางไม่จำเป็นต้องมาจากผู้มีอาชีพเป็นสื่อมวลชนอย่างเดียว เนื้อหาสารที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นสินค้าทางเศรษฐกิจแต่เป็นสินค้าที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน สามารถเลือกเปิดหรือปิดรับเนื้อหาที่ต้องการหรือไม่ต้องการก็ได้ เนื้อหาที่เกิดขึ้นในเว็บบอร์ดจะเน้นความสนใจเฉพาะกลุ่ม และมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ใช้งาน สารที่เกิดขึ้นจึงตอบสนองความต้องการเฉพาะกลุ่มคนมากกว่า

3. ช่องทาง (Channel) การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์เป็นการมีปฏิสัมพันธ์กับเครื่องคอมพิวเตอร์ (Machine interactivity) โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องสถานที่และเวลา ผู้ใช้งานสามารถเลือกเปิดรับสารในเวลาและสถานที่ใดก็ได้ นอกจากนี้แล้วผู้ใช้งานมีกิจกรรมเคลื่อนไหวในการ รับสารที่เกิดขึ้นตลอดเวลา เช่น การเข้าไปตั้งกระทู้ หรือการเข้าไปแสดงความความคิดเห็นผู้ใช้งาน ไม่เห็นหน้าที่ซึ่งกันและกันแต่ก็สามารถติดต่อกันได้ผ่านสื่อคอมพิวเตอร์

4. ผู้รับสาร (Receiver) ผู้รับสารมีลักษณะเฉพาะกลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน ผู้ใช้งาน สามารถมารวมกลุ่มกันถึงแม้ว่าจะไม่เห็นหน้าซึ่งกันและกัน แต่ก็ทำความรู้จักกันได้ผ่านสื่อคอมพิวเตอร์มีเอกลักษณ์ มีจุดประสงค์มีกิจกรรมประจำกลุ่ม และเลือกที่จะกลับเข้ามาในกลุ่มหรือไม่กลับเข้ามาก็ได้

โดยทั่วไปการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์หรือการสื่อสารในรูปแบบใหม่ๆ ที่ใช้เทคโนโลยีจะเน้นและให้ความสำคัญต่อการโต้ตอบ (Interactive) หรือมีลักษณะของการสื่อสารแบบสองทาง (Two Way Communication) จนกลายเป็นคุณลักษณะสำคัญของสื่อ (New Media) ไปโดยปริยายจะเห็นได้ว่าการโพสต์ข้อความในกระทู้ก็ถือเป็นลักษณะหนึ่งของการสื่อสารแบบสองทาง การสื่อสารแบบสองทาง (Two Way Communication) ก็คือกระบวนการสื่อสารที่ผู้รับสารสามารถหรือมีโอกาสส่งถ่ายทอดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารที่ได้จากผู้ส่งสาร อาทิ ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อข่าวสาร การซักถามเพื่อความเข้าใจ ฯลฯ

ซึ่งปรากฏการณ์ของ นายสุเทพ เทือกสุบรรณนี้ ถือเป็นครั้งแรกในประเทศไทยที่ถือเป็นการค้นพบการสื่อสารรูปแบบใหม่ที่สามารถปลุกระดมคนได้เข้ามาร่วมชุมนุมเป็นจำนวนมาก กลายเป็นสื่อหลักทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากการสื่อสารทางการเมืองก่อนหน้านี้จะเป็นโทรทัศน์ ดาวเทียมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือวิทยุชุมชน ของกลุ่ม นปช.

ถ้านำไปเชื่อมโยงกับ ทฤษฎีการสื่อสาร ของเดวิด เค เบอร์โล (David, 1960) ตามแบบจำลอง SMCR ผู้ส่ง (Sender) คือนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการ กปปส สาร (Message) คือสิ่งที่นำเสนอในการเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามาร่วมชุมนุมทางการเมือง สื่อ (Channel) ก็คือสื่อทางสังคมออนไลน์ หรือ เฟซบุ๊กเพจ และผู้รับสาร (Receiver) คือประชาชนที่ติดตามรับข่าวสารผ่านเฟซบุ๊กนั่นเอง

ดังนั้นจึงสามารถอธิบายได้ว่าประชาชนได้เสพสื่อ รวมไปถึงได้เปิดรับข่าวสารอย่างต่อเนื่องผ่านเฟซบุ๊กเพจ SUTHEP THAUGSUBAN (สุเทพ เทือกสุบรรณ) ช่วงเวลา 31 ตุลาคม 2556 - 22 พฤษภาคม 2557 มีผลต่อการตัดสินใจต่อการมาร่วมชุมนุมทางการเมืองกับคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ กปปส. ถ้านับจากยอดคนติดตาม เฟซบุ๊กเพจ Suthep Thaugsuban (สุเทพ เทือกสุบรรณ) จากวันที่ 31 ธันวาคม 2556 ที่มีผู้ติดตามเพียง 863,671 โลก ก็ถือเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า สื่อสังคมออนไลน์นี้ สามารถรวบรวม ระดมพล คนที่มีความชื่นชอบในเรื่องเดียวให้ให้เข้ามาติดตามได้ในเฟซบุ๊กเพจดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมและอิทธิพลภายนอกของการชุมนุมในช่วงเวลาที่มีการโพสต์ลงสื่อสังคมออนไลน์ ผ่านทางเพจเฟซบุ๊กส่วนตัวของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ แล้ว พบว่าสื่อกระแสหลักถูกควบคุมโดยรัฐบาลภายใต้นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ทำให้ประชาชนหลายคนหันมาพึ่งพาการใช้สื่อกระแสรอง หรือสื่อสังคมออนไลน์ที่เปรียบเสมือนเป็นคลื่นลูกใหม่และมีความหลากหลาย โดยประชาชนสามารถเลือกเสพและส่งต่อได้อย่างเต็มที่ตามเสรีภาพส่วนบุคคลของแต่ละคน ทำให้การเผยแพร่ข่าวผ่านทางโซเชียลมีเดียสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและเต็มที่ โดยไม่ถูกกีดกันจากภาครัฐ

เมื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายนอกในขณะนั้น พบว่ามีบรรดานักวิชาการหลายคนที่ไม่เห็นด้วยกับความพยายามผลักดันพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมของรัฐบาลภายใต้นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยที่บุคคลเหล่านั้นมักไม่สามารถอภิปรายถึงจุดยืนของตนเองผ่านสื่อกระแสหลักได้ เนื่องจากหลากหลายสื่อยังคงอยู่ภายใต้อิทธิพลของรัฐบาลในขณะนั้น จึงทำให้บรรดานักวิชาการใช้วิธีการแสดงออกผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณสามารถที่จะหยิบยื่นคำพูดของบุคคลเหล่านั้นได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การที่บุคคลเหล่านั้นได้หันมาแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย นั้น ส่งผลทำให้ประชาชนที่เสพสื่อบนโซเชียลสามารถที่จะส่งต่อหรือกดแชร์ข้อความเหล่านั้นเป็นวงกว้าง ยิ่งทำให้เกิดกระแสทางการเมืองเพื่อช่วยส่งเสริม และยกระดับการชุมนุมซึ่งนำโดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ให้มีข้อมูล หลักฐาน ความน่าเชื่อถือตามมามากยิ่งขึ้น

ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตอบโต้รัฐบาลในช่วงที่มีการชุมนุมประท้วง เกิดจากการชุมนุม ซึ่งเดิมที่มีจุดยืนเพื่อเรียกร้องการคว่ำร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมสุดซอย ต่อไปได้เพิ่มเป้าหมายเป็นการขับไล่รัฐบาลภายใต้นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและระบอบทักษิณ เพื่อทำการปฏิรูปประเทศไทยตามข้อเสนอของทางคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์เป็นจำนวนมากจากบุคคลฝ่ายรัฐบาลและผู้เห็นชอบกับการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลพรรคเพื่อไทย ทำให้การสื่อสารทางการเมืองเพื่อตอบโต้ต้องเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ตรงประเด็น และมีผลในการทำให้เกิดการติดตามโดยมวลชน ดังนั้น ทางแกนนำจึงได้อาศัยโซเชียลมีเดียในการตอบโต้ เพื่อให้ง่ายต่อการส่งต่อ หรือแชร์ต่อโดยประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ เนื่องจากบุคคลฝ่ายรัฐบาลในขณะนั้นได้ประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่นกัน

ความตื่นตันทันต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ของสังคมไทยปรากฏชัดเจนขึ้นในระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมาควบคู่ไปกับการพัฒนาของเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยมากขึ้นเรื่อย ๆ ตัวอย่างหนึ่งที่เราเห็นได้ชัดคือ การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ที่เริ่มให้ความสำคัญกับความคิดเห็นหรือกระแสความเคลื่อนไหวของผู้คนในโลกอินเทอร์เน็ต ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวของสังคมไทยในฐานะสื่อใหม่ ที่เปิดพื้นที่ของการถกเถียงและเชื่อมโยงผู้คนได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบายยิ่งขึ้น การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อาจมีลักษณะคล้ายกับนั่งชมรายการโทรทัศน์เป็นกลุ่มในห้องนั่งเล่น เว็บไซต์เครือข่ายสังคมอนุญาตให้ผู้คนแสดงความคิดเห็นความรู้สึกต่อสิ่งที่พวกเขาพบเจอได้โดยฉับพลัน เช่น การรายงานข่าว การบอกเล่าเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน การพูดคุยวิจารณ์รายการโทรทัศน์หรือวงเสวนาในระหว่างที่กิจกรรมดังกล่าวกำลังดำเนินอยู่อย่าง

สดๆ การสื่อสารแรงค์ของพรรคการเมืองและนักการเมืองผ่านเฟซบุ๊กและทวิตเตอร์ การที่รัฐจับตาและควบคุมจับตาสื่อเหล่านั้น การที่นักข่าวของสื่อกระแสหลักต้องคอยติดตามความเคลื่อนไหวของนักการเมือง แกนนำนักวิชาการมีสังคม นักกิจกรรมในเครือข่ายสังคมดังกล่าว เพื่อตั้งประเด็นไปทำข่าวในทีวีและหนังสือพิมพ์ และการโต้ตอบแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชนด้วยกันผ่านทวิตไลน์และดราม่ารายวัน ทำให้เราปฏิเสธไม่ได้ว่าเครื่องมือสื่อสารที่มีลักษณะของเครือข่ายสังคมหรือสื่อสังคม (Social Media) ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมร่วมสมัย ซึ่งรวมถึงวัฒนธรรมทางการเมืองด้วย

ข้อเสนอแนะ

สื่อสังคมออนไลน์ ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในประเทศไทย ระบบการสื่อสารยุคใหม่ทำให้ทุกคนมีเครื่องมือสื่อสารในมือ ที่ใช้ได้ทั้งรับและส่งได้ในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นข้อเขียน ภาพถ่าย ภาพวิดีโอ หรือกระทั่งถ่ายทอดสดเรื่องราวต่างๆ ออกสู่สังคมได้ทันที ทำให้บรรดานักการเมือง นักกิจกรรมภาคประชาสังคม นักวิชาการพากันหันไปใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นเครื่องมือหลักในการสื่อสารกับประชาชน เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร เป็นเวทีวิชาชีพวิจารณ์ในประเด็น ที่ไม่สามารถอภิปรายได้ในสื่อกระแสหลัก สามารถจุดฉนวนความคิดก่อให้เกิดพลังประชาชนอันมหาศาลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย และสามารถต่อยอดความคิดการสื่อสารรูปแบบนี้ได้อย่างยิ่ง

สื่อสังคมออนไลน์จากที่เคยเป็นเพียงเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อการเข้าสังคมถึงตอนนี้สื่อสังคมออนไลน์กำลังก้าวเข้าสู่บทบาทใหม่ เพราะเป็นเครื่องมือสื่อสารที่รวดเร็ว ราคาถูก และมีกลไกการใช้งานที่ทันสมัย เทคโนโลยีทำให้คนเสพข่าวได้รวดเร็วยิ่งขึ้นผิดกับสมัยก่อน ซึ่งจะเป็นช่องทางที่นักการเมืองจะสามารถกระจายข่าวสารได้รวดเร็ว อีกทั้งยังให้อ่านง่ายประชาชนในการมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น ความสนใจ ความพอใจของประชาชน และทำให้สังคมโลกเปิดกว้างและเชื่อมโยงถึงกัน แต่สิ่งที่น่ากังวลคือ สิทธิเสรีภาพการแสดงความคิดเห็นของประชาชนที่เกินขอบเขต ขณะที่รัฐบาลเองก็มีความพยายามให้การตรวจสอบการใช้โซเชียลมีเดียมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการหาเสียง และมีผลต่อการเลือกตั้งที่จะมาถึง ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่ออื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- จรูญ หยูทอง. (2560). *การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์*. สืบค้น 3 เมษายน 2560, จาก <http://www.manager.co.th>
- ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร. (2546). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารและพฤติกรรมสื่อสาร*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รัตน์วดี เกียรตินิยมศักดิ์. (2542). *มณฑลของสาธารณะของการสื่อสารตัวกลางของคอมพิวเตอร์กรณีศึกษา* www.pantip.com และ www.sanook.com (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- Berlo, David K. (1960). *The Process of communication*. New York: Holt, Rinchart and Winston.